

Polsko-francuskie partnerstwo strategiczne

Program współpracy

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska, świadome łączących je historycznych więzów głębokiej przyjaźni, zdeterminowane, by tworzyć bardziej zjednoczoną, bardziej solidarną i bardziej zintegrowaną Europę, ustalają, że będą rozwijać stabilną i stałą współpracę powracając do partnerstwa strategicznego ustanowionego dnia 28 maja 2008 roku w Warszawie.

Partnerstwo strategiczne między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Francuską będzie realizowane w ramach współpracy odnoszącej się do dziedzin, w których oba kraje mają wspólne interesy, na poziomie stosunków dwustronnych i europejskich, jak również w wymiarze wielostronnym. Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zamierzają wspólnie działać na rzecz Europy służącej realizacji interesów państw członkowskich oraz chroniącej obywateli Unii, dla zagwarantowania praw i dobrobytu ich obywateli oraz na rzecz umacniania w Unii Europejskiej i w świecie wartości leżących u źródeł projektu europejskiego.

Regularne konsultacje, prowadzone w duchu zrozumienia i wzajemnego szacunku, będą sprzyjały bliskości, jaką powinny charakteryzować się obecnie relacje polsko-francuskie, aby oba kraje mogły wspólnie tworzyć Europę jutra.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustalają na cztery kolejne lata nowy program współpracy w ramach partnerstwa strategicznego, obejmujący następujące dziedziny:

I. Partnerstwo polityczne

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska wzmocnią dialog polityczny. Będą wspólnie konsultować wszystkie ważne kwestie z zakresu polityki europejskiej, w pierwszym rzędzie dotyczące interesów wspólnych dla obu państw, w celu zbliżenia stanowisk. Głowy państw oraz szefowie rządów wskażą niezbędne kierunki.

W tym celu co roku będą odbywać się konsultacje międzyrządowe. Ministrowie Spraw Zagranicznych będą czuwać nad przygotowaniem oraz wdrażaniem decyzji wypracowanych i przyjętych przez obu partnerów w wyniku każdej konsultacji międzyrządowych.

Wysocy rangą urzędnicy Ministerstw Spraw Zagranicznych będą spotykać się regularnie i, w miarę możliwości, co najmniej raz w roku. Służby dyplomatyczne obydwu krajów będą wspierać wymianę dyplomatów w ramach swoich struktur. Ośrodki analityczne będą wspierały zbliżenie polskich i francuskich liderów opinii, pracując nad lepszym zrozumieniem przez Polskę priorytetów francuskiej polityki zagranicznej oraz nad lepszym zrozumieniem przez Francję priorytetów polskiej polityki zagranicznej poprzez utworzenie grupy refleksji z udziałem polskich i francuskich dyplomatów oraz ekspertów. Będą również organizowały konferencje, debaty i seminaria z udziałem ekspertów i dyplomatów polskich oraz francuskich, w tym w formacie Trójkąta Weimarskiego, kładąc nacisk na kwestie dotyczące integracji europejskiej, wzmocnienia więzi transatlantyckich i kwestii strategicznych.

Szefowie komórek do spraw europejskich lub międzynarodowych innych zainteresowanych resortów będą spotykać się regularnie i, w miarę możliwości, co najmniej raz w roku, a na marginesie spotkań międzynarodowych organizowanych przez Unię Europejską, Organizację

Traktatu Północnoatlantyckiego i Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie będą odbywać się, w miarę możliwości, konsultacje dwustronne.

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego (BBN) oraz Sekretarz Generalny Obrony i Bezpieczeństwa Narodowego (SGDSN) będą spotykać się regularnie przynajmniej raz w roku.

Partnerzy będą kontynuować spotkania w ramach dialogu strategicznego w zakresie bezpieczeństwa prowadzonego pod przewodnictwem resortów obrony oraz spraw zagranicznych.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska potwierdzają swoje przywiązanie do multilateralizmu, opartego na poszanowaniu prawa międzynarodowego i praw człowieka. Wspólnie będą działać na rzecz jego promowania uznając, że jest on najlepszym środkiem reagowania na obecne i przyszłe wyzwania o charakterze globalnym.

Partnerzy będą wspólnie promować działania na rzecz zwalczania antysemityzmu we wszystkich jego przejawach.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą informować się wzajemnie o inicjatywach, z jakimi zamierzają wystąpić na forum Unii Europejskiej, a tam, gdzie to możliwe, będą koordynować swoje działania i ujednoczać swoje stanowiska.

- **Współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony**

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustalają, że będą wspólnie pracować, poprzez wzmocnioną współpracę bilateralną, nad inicjatywami, które przyczynią się do wzmocnienia bezpieczeństwa i obronności Europy w ramach NATO, Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz innych organizacji międzynarodowych. Współpraca ta będzie dotyczyć:

1. promowania kwestii bezpieczeństwa międzynarodowego, jeżeli zajdzie taka potrzeba również we współpracy z innymi wspólnymi partnerami, zwłaszcza z Niemcami w ramach Trójkąta Weimarskiego oraz z członkami Grupy Wyszehradzkiej;
2. wzmocnienia zdolności NATO do realizowania jego kluczowej misji - obrony kolektywnej, poprzez zaangażowanie w inicjatywy sojusznicze wzmacniające jego zdolność odstraszenia i obrony;
3. konsultacji pomiędzy sztabami generalnymi w kwestii wspólnego zaangażowania operacyjnego za granicą oraz wspólnych szkoleń i ćwiczeń ich sił zbrojnych;
4. rozwoju interoperacyjności sił zbrojnych obu państw w celu zwiększenia ich zdolności do działania oraz wsparcia dla narodowych przemysłów zbrojeniowych obydwu krajów;
5. intensyfikacji partnerstw w zakresie badań i technologii, w połączeniu z refleksją nad ich możliwościami operacyjnymi, oraz pomiędzy odpowiednimi branżami przemysłowymi, tak, aby wypracować długoterminową odpowiedź na wyzwania związane z wyposażeniem sił zbrojnych obydwu krajów, w tym z wykorzystaniem możliwości współpracy na poziomie europejskim;
6. zachęcania do współpracy pomiędzy podmiotami przemysłowymi obydwu krajów w celu wspierania i współuczestniczenia w rozwoju zdolności i technologii oraz wzmocniania własnych baz przemysłowych, przy wykorzystaniu nowych

instrumentów europejskich (stała współpraca strukturalna, Europejski Fundusz Obronny);

7. intensyfikacji wymiany pomiędzy wojskowymi strukturami szkoleniowymi i kształcącymi (Akademia Sztuki Wojennej (ASzWoj), Institut des hautes études de défense nationale [*francuski Instytut Wyższych Studiów Obrony Narodowej*], szkoły wojenne, szkoły oficerskie);
8. wzmocnienia dwustronnej współpracy wojskowej i zbrojeniowej oraz jej potencjalnego rozszerzenia na wspólnych partnerów z Unii Europejskiej oraz z Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego;
9. wzmocnienia współpracy z zakresu cyberbezpieczeństwa;
10. wzmocnienia współpracy z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym i wzmacniania odporności państw i społeczeństw, a także wspólnych wysiłków na rzecz walki z dezinformacją;
11. uznania doniosłości i promowania wspólnego historycznego dziedzictwa wojskowego (jednostki polskie w Wielkiej Armii, Armia Hallera podczas I wojny światowej, francuska misja wojskowa podczas wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku, II wojna światowa).

Mając na uwadze, że głównym celem dialogu strategicznego jest wspólne działanie, Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustalają, że pogłębią współpracę w następujących dziedzinach:

1. wspólna analiza zagrożeń dla bezpieczeństwa Europy we wszystkich ich postaciach, płynących ze wszystkich kierunków;
2. wymiana informacji dotyczących oceny ryzyka i możliwych odpowiedzi;
3. wspólna analiza zdolności odnośnie do planowania działań w zakresie zarządzania kryzysowego, w szczególności w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony oraz NATO, zwłaszcza poprzez analizę scenariuszy wspólnego zaangażowania;
4. rozwój wspólnej kultury strategicznej i wzmacnianie interoperacyjności polskich i francuskich sił zbrojnych poprzez wspólne ćwiczenia i wspólne rozmieszczanie sił w teatrach mających wpływ na bezpieczeństwo europejskie;
5. operacyjne przygotowanie jednostek, od szkolenia wstępnego aż do wspólnych szkoleń bojowych;
6. każdorazowo, kiedy będzie to możliwe, prowadzenie wspólnych działań w dziedzinach związanych z rozwojem zdolności wojskowych;
7. zaangażowanie operacyjne na wspólnych teatrach działań.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zobowiązują się również do promowania ścisłej współpracy na forach międzynarodowych w celu wspierania walki z terroryzmem i przyczyniania się w ten sposób do: zapewnienia trwałego zwycięstwa nad takimi organizacjami terrorystycznymi, jak Daesh i Al-Qaida; zwalczania finansowania terroryzmu; zapobiegania swobodnemu przemieszczaniu się terrorystów między państwami; zwalczania bezkarności terrorystów, walki ze zjawiskiem wykorzystywania Internetu do celów terrorystycznych.

Oba kraje będą również kontynuować promowanie ścisłej koordynacji działań w ramach właściwych forów międzynarodowych, jak również w ramach współpracy z głównymi

partnerami europejskimi i w NATO, w celu konsolidacji systemu nieprolifracji, przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, wspierania rozbrojenia i kontroli zbrojeń, a także wzmocnienia systemów międzynarodowych w tej dziedzinie, w tym poprzez wspólne działania na rzecz walki z bezkarnością związaną z użyciem broni chemicznej. Oba kraje zintensyfikują dialog dotyczący kontroli zbrojeń, zwłaszcza w kontekście wygaśnięcia traktatu o całkowitej likwidacji pocisków raketowych pośredniego zasięgu (INF Treaty).

- **Współpraca gospodarcza**

Pragnąc wzmocnić współpracę gospodarczą, finansową oraz w zakresie infrastruktury, a także zwiększyć wymianę handlową pomiędzy obydwojoma krajami, Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustalają, że będą:

1. kontynuować i rozwijać współpracę pomiędzy resortami ds. finansów, kładąc nacisk na dialog dotyczący kwestii podatkowych, w szczególności jeśli chodzi o walkę z wyłudzeniem podatku VAT;
2. wzmocniać współpracę organów podatkowych, w szczególności w dziedzinie wymiany doświadczeń, kształcenia oraz nowych technologii, mając na celu walkę z nadużyciami finansowymi oraz ochronę swoich interesów finansowych i interesów finansowych Unii Europejskiej;
3. kontynuować prace polsko-francuskiej grupy roboczej do spraw transportu, które będą polegały między innymi na wymianie doświadczeń w ramach rozwoju transportu intermodalnego, wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań transportowych oraz zmniejszeniu negatywnego oddziaływania transportu na środowisko (rozwój technologii zero- i niskoemisyjnych);
4. w sposób obustronnie korzystny współpracować w dziedzinie infrastruktury w zakresie budowy dróg, transportu lotniczego, transportu kolejowego oraz portów morskich i żeglugi śródlądowej;
5. wzmocniać współpracę między klastrami lotniczymi;
6. sprzyjać regularnemu dialogowi między przedstawicielami branż przemysłowych, przedsiębiorcami oraz uczestnikami procesów innowacji i konkurencyjności obu krajów, w szczególności poprzez organizowanie wydarzeń tematycznych i adresowanych do konkretnych odbiorców, w tym w celu umożliwienia współpracy gospodarczej i technologicznej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Francuską, w szczególności pomiędzy klastrami, lub poprzez uczestnictwo w forach gospodarczych w obu krajach;
7. wspierać wymianę między średnimi i małymi przedsiębiorstwami obu krajów poprzez rozwój możliwości wzajemnego poznania oraz zwiększanie częstotliwości spotkań w ramach sektorów uznanych za kluczowe; wspierać wspólne projekty inwestycyjne; rozwijać wymianę mającą na celu lepszą wzajemną znajomość narzędzi wsparcia publicznego przy tworzeniu i rozwijaniu przedsiębiorstw;
8. koordynować swoje działania i stanowiska w celu wsparcia uzasadnionych działań przedsiębiorstw ze swoich krajów wobec Komisji Europejskiej, w szczególności w zakresie uproszczenia ustawodawstwa europejskiego;
9. działać na rzecz rozwoju jednolitego rynku UE w celu usunięcia nieuzasadnionych barier w jego funkcjonowaniu, w tym w obszarze usług, oraz rozwoju jednolitego rynku cyfrowego;

10. współpracować na rzecz wzmocnienia stosunków transatlantyckich w celu uniknięcia napięć handlowych;
11. wspierać prace OECD w celu ukończenia reformy międzynarodowego systemu podatkowego, w tym w dziedzinie cyfrowej, mając nadzieję na wypracowanie porozumienia do końca 2020 roku;
12. współpracować przy tworzeniu gospodarki cyfrowej, w szczególności jeśli chodzi o krajowe plany budowy szerokopasmowej infrastruktury telekomunikacyjnej, rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz poprawę ochrony danych osobowych;
13. rozwijać możliwości wykorzystania technologii cyfrowych w gospodarce i społeczeństwie poprzez dzielenie się odpowiednimi doświadczeniami obu krajów oraz współpracować w zakresie łączenia cyfrowych ekosystemów biznesowych Polski i Francji; współpracować przy tworzeniu nowych inicjatyw usprawniających efektywne wdrażanie nowych technologii (w tym sztucznej inteligencji) na terenie całej Unii Europejskiej.

- **Współpraca w zakresie energetyki i środowiska**

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zamierzają wzmocnić swoją współpracę w powyższych dziedzinach poprzez:

1. rozszerzenie prac polsko-francuskiej grupy roboczej do spraw energetyki o kwestie klimatyczne. Grupa ta powinna pracować nad wymianą instytucjonalną w zakresie krajowej i europejskiej polityki energetycznej, w tym w dziedzinie energii jądrowej i energii odnawialnych. Grupa będzie dyskutować nad poprawą efektywności energetycznej i dokona przeglądu środków, dzięki czemu będzie możliwa większa dywersyfikacja koszyka energetycznego w obu krajach. Dodatkowo, grupa będzie pracować nad zbliżeniem stanowisk dotyczących wdrożenia ram klimatyczno-energetycznych 2030 Unii Europejskiej, Porozumienia Paryskiego w dziedzinie klimatu oraz osiągnięcia przez Unię Europejską celu neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 roku. Będzie również pracować nad mechanizmem sprawiedliwej transformacji i nad mechanizmem uwzględniającym koszty emisji dwutlenku węgla.
2. wznowienie wymiany polsko-francuskiej oraz inicjatyw dotyczących kwestii środowiskowych i zrównoważonego rozwoju, w szczególności w ramach programu Eko-Miasto: woda, zarządzanie odpadami, inteligentne miasta, zielone technologie, jak również dotyczących problematyki przekrojowej, w tym bioróżnorodności oraz, co za tym idzie, aspektów kształcenia w tym zakresie;
3. wzmocnienie współpracy w dziedzinie cywilnej energetyki jądrowej, w tym zapewnienie odpowiednich warunków dla realizacji projektów jądrowych w UE (Europejski Zielony Ład, Pakiet zrównoważonego finansowania i dostęp do Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji)
4. podjęcie wysiłku na rzecz promowania możliwości wspierania przez Unię Europejską rozwiązań ukierunkowanych na obniżenie poziomu emisji w sektorze energetycznym, w tym w szczególności w kwestii ciepłownictwa;
5. wzmocnienie współpracy w zakresie wymiany doświadczeń w dziedzinie zrównoważonego zarządzania lasami, w szczególności jeśli chodzi o uwzględnianie w większym stopniu w ustawodawstwie europejskim ich potencjału wchłaniania dwutlenku węgla jako dodatkowego środka łagodzącego;

6. ustanowienie intensywnego dialogu na rzecz ochrony bioróżnorodności w perspektywie Konferencji stron Konwencji o różnorodności biologicznej COP15, która odbędzie się w Chinach i wymiany w zakresie dobrych praktyk dotyczących zapylania;
7. wymianę dobrych praktyk w obszarze polityki miejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z rewitalizacją, inteligentnymi miastami, działaniami na rzecz rozwoju elektromobilności, wdrażaniem rozwiązań niskoemisyjnych i zasobooszczędnych oraz w zakresie dostosowania do zmian klimatycznych.

- **Współpraca w dziedzinie rolnictwa**

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustaliły, że będą wzmacniać współpracę w zakresie rolnictwa w kontekście negocjacji przyszłej wspólnej polityki rolnej na lata 2021-2027 i jej budżetu.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska ustaliły, że wznowią prace polsko-francuskiego komitetu ds. rolnictwa, zwłaszcza w następujących dziedzinach: organizacja sektorów rolnych, wzmocnienie narzędzi zarządzania ryzykiem w kontekście zwiększonej niestabilności rynków, realizacja wspólnej polityki rolnej, współpraca między służbami i inspekcjami weterynaryjnymi i fitosanitarnymi.

Czołowe laboratoria krajowe będą kontynuowały współpracę na rzecz technicznej pomocy krajom trzecim i kształcenia inspektorów Unii oraz będą pomagały w utworzeniu w ramach instytucji europejskich europejskiej nadrzędnej jednostki sanitarnej. Państwowy Instytut Weterynaryjny (PIWET) [*l'Institut national vétérinaire*] oraz L'Agence nationale de sécurité sanitaire (ANSES) [*Krajowa Agencja ds. bezpieczeństwa sanitarnego*] będą prowadzić wspólne prace badawcze i działania mające na celu ocenę ryzyka sanitarnego.

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą również kontynuować dotychczasową współpracę w zakresie badań oraz edukacji rolniczej.

- **Współpraca samorządowa**

W ślad za trzecią polsko-francuską konferencją na temat współpracy samorządowej, która odbyła się w dniach 27–29 czerwca 2018 r. w St. Briec, Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą nadal wspierać współpracę między władzami lokalnymi obu państw.

- **Współpraca w dziedzinie pracy i polityki społecznej oraz zdrowia publicznego**

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska dążą do zacieśnienia współpracy w dziedzinie pracy i polityki społecznej, między innymi w dziedzinie wsparcia społecznego, zatrudnienia (w szczególności zatrudnienia ludzi młodych), prawa pracy, rzeczywistego równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz polityki rodzinnej. Będą działać wspólnie na rzecz wdrożenia europejskiego filaru praw socjalnych, zgodnie z podziałem kompetencji między państwami członkowskimi a UE oraz zasadami subsydiarności i proporcjonalności, a także biorąc pod uwagę różnorodność sytuacji krajowych, w tym rolę partnerów społecznych, i cztery swobody wspólnego rynku. Będą zachęcać do wymiany dobrych praktyk mających na celu wspieranie promocji zdrowia i zapobieganie chorobom.

- **Współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych**

W ramach współpracy opartej na przepisach europejskich, a także na istniejących umowach dwustronnych i wielostronnych, Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska postanawiają zacieśnić swoje stosunki w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych poprzez:

1. promowanie wysokiego poziomu współpracy operacyjnej i technicznej między polskimi i francuskimi służbami bezpieczeństwa wewnętrznego;
2. dążenie do ścisłej współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, bez względu na to, czy chodzi o szybkie rozwiązywanie sytuacji nielegalnego przemieszczania dzieci, bądź, w szerszym zakresie, wdrożenie instrumentów i orzeczeń sądowych dotyczących dzieci rodziców pozostających w separacji i ułatwienie wykonywania na terytorium obydwu krajów europejskich nakazów dochodzeniowych wydanych przez ich organy sądowe lub ułatwienie procedur związanych z ekstradycją i wykonywaniem europejskich nakazów aresztowania;
3. współpracę w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w krajowym wymiarze sprawiedliwości i w obrocie prawnym za granicą;
4. utworzenie polsko-francuskiej grupy roboczej do spraw walki z cyberprzestępczością;
5. kontynuację współpracy w dziedzinie spraw wewnętrznych w ramach grupy G6 i Trójkąta Weimarskiego;
6. kontynuację współpracy w zakresie szkolenia policji i działań służb policyjnych;
7. rozwój współpracy w dziedzinie ochrony ludności i obrony cywilnej: zapobieganie, przygotowanie i reagowanie na sytuacje kryzysowe spowodowane przez katastrofy naturalne i działalność człowieka.

• Współpraca w dziedzinie edukacji, nauki, kultury i sportu

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zamierzają współpracować, w tym w ramach UE, w celu wzmocnienia współpracy w tych obszarach poprzez:

1. wspólne działania w zakresie badań naukowych – podstawowych jak i stosowanych, w tym kontynuację współpracy w ramach programu wymiany naukowców w zakresie wspólnych projektów Polonium i programów Unii Europejskiej, w szczególności w dziedzinie energii (energia jądrowa, paliwa kopalne, odnawialne źródła energii), zrównoważonego rozwoju, technologii cyfrowej, sztucznej inteligencji i zdrowia, poprzez kontynuację polsko-francuskiego roku nauki z 2019 r. Te wspólne działania powinny również doprowadzić do zacieśnienia partnerstw między laboratoriami badawczymi, takich jak inicjatywa Teaming H2020 2019;
2. zacieśnienie współpracy między polskimi i francuskimi agencjami finansującymi wymianę naukową i akademicką w celu ustanowienia nowych programów współpracy, wzmacniających kooperację w ramach Unii Europejskiej;
3. kontynuowanie udanej współpracy w formie Polsko-Francuskiego Forum Nauki i Innowacji oraz rozważenie przyjęcia zasady naprzemiennej organizacji Forum we Francji i w Polsce;
4. inicjatywy wspierające rozwój współpracy naukowej i technologicznej między zainteresowanymi podmiotami;
5. współpracę w ramach inicjatywy „Uniwersytety europejskie”;
6. rozwój i umocnienie projektu podwójnych dyplomów oraz zwiększenie liczby doktoratów nadzorowanych przez promotorów z obu krajów, w powiązaniu z zapotrzebowaniem rynku pracy we Francji i w Polsce;
7. rozwój frankofonii w Polsce, w szczególności poprzez promowanie nauki języka francuskiego jako drugiego nauczanego języka obcego oraz rozwój sekcji

dwujęzycznych z językiem francuskim w szkołach funkcjonujących w systemie oświaty i, *vice versa*, wsparcie dla języka polskiego na terytorium Republiki Francuskiej, szczególnie w międzynarodowych sekcjach polskich i w innych szkołach, gdzie nauczany jest język polski;

8. kontynuacja nauczania języka francuskiego w polskiej administracji w celu wzmocnienia wspólnoty francuskojęzycznej, we współpracy z Międzynarodową Organizacją Frankofonii (*OIF*) i Instytutem Francuskim w Polsce;
9. wzmocnienie współpracy w dziedzinie medycyny, w tym w dziedzinie badań nad rakiem;
10. promowanie nauk humanistycznych i społecznych poprzez zacieśnienie współpracy między Centrum Cywilizacji Polskiej na Sorbonie a Ośrodkiem Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich Uniwersytetu Warszawskiego oraz stałe wsparcie działalności Instytutu Polonistyki na Uniwersytecie Artois w Lens;
11. rozwój współpracy w dziedzinie kultury na podstawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej o współpracy w dziedzinie kultury i edukacji, podpisanej 22 listopada 2004 r.;
12. rozwój współpracy w dziedzinie kinematografii na podstawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej o koprodukcji filmowej, podpisanej 5 marca 2012 r.;
13. zacieśnianie współpracy między instytucjami i podmiotami związanymi z sektorem wydawniczym w obu krajach w celu ożywienia rynku wydawniczego i promowania jej różnorodności, szczególnie w kontekście rozwoju publikacji cyfrowych; stworzenie, w tym na poziomie europejskim, korzystnych warunków dla dywersyfikacji oferty wydawniczej oraz promocji czytelnictwa i rozwoju technologii cyfrowej, w szczególności poprzez dostosowanie warunków sprzedaży i opodatkowania i zwiększenie liczby tłumaczeń publikacji tworzonych w obu krajach;
14. podtrzymanie starań na rzecz zapewnienia odpowiedniej jakości działań podejmowanych przez Merostwo Paryża w celu zapewnienia konserwacji nagrobka Fryderyka Chopina znajdującego się na cmentarzu Père Lachaise w Paryżu;
15. zachęcanie instytucji i organizacji sportowych obu krajów do aktywnej współpracy, polegającej między innymi na wymianie informacji, publikacji naukowych oraz dobrych praktyk tematyki sportowej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości, jakie stwarza w tym zakresie unijny program Erasmus+.

II. Współpraca europejska i międzynarodowa

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska podzielają przekonanie, że do prawidłowego funkcjonowania Unii przyczynia się ścisła i otwarta współpraca, poparta wspólnymi wysiłkami. Aby osiągnąć ten cel, obydwa kraje potwierdzają swoje zaangażowanie w trwały dialog dotyczący kwestii europejskich.

• Przyszłość Unii Europejskiej

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zobowiązują się do współpracy przy realizacji programu strategicznego Unii Europejskiej na lata 2019–2024, w poszanowaniu wartości europejskich i praw europejskich obywateli oraz w ścisłej współpracy z instytucjami europejskim.

Będą konstruktywnie uczestniczyć w pracach „Konferencji w sprawie przyszłości Europy”, mając na względzie przedstawienie konkretnych zaleceń Radzie Europejskiej w 2022 r.

• Europejska obronność

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska pragną pogłębić współpracę na rzecz europejskiej obronności, zarówno w ramach Unii Europejskiej, jak i w NATO oraz, w razie potrzeby, w ramach struktur międzynarodowych.

Zobowiązują się wspierać europejskie inicjatywy mające na celu wzmocnienie, w uzupełnieniu do NATO, europejskiej niezależności obronnej poprzez umocnienie europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej w dziedzinie obronności, wspólny rozwój nowoczesnych i interoperacyjnych zdolności wojskowych oraz wzmocnienie zdolności Europejczyków do działania w pełnym spektrum operacji w każdym z dostępnych formatów.

Potwierdzają swoje przywiązanie do Sojuszu Północnoatlantyckiego, który pozostaje podstawą ich zbiorowej obrony. Będą działać na rzecz dalszego dostosowania zdolności odstraszania i obrony w NATO do wszelkiego rodzaju zagrożeń i wyzwań strategicznych. Działaniom tym powinien towarzyszyć świadomy, stanowczy i wymagający dialog z Rosją, wzmocnienie wkładu NATO w międzynarodową walkę z terroryzmem oraz zwiększona odpowiedzialność Europejczyków w ramach Sojuszu.

• Koordynacja polityk gospodarczych i wieloletnich ram finansowych

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zgadzają się aktywnie współpracować w ramach UE w celu poprawy koordynacji polityk gospodarczych mając na względzie promowanie wzrostu i wspieranie konwergencji w Europie poprzez zachęcanie do regularnego dialogu między ministerstwami odpowiedzialnymi za gospodarkę i finanse, a także między odpowiednimi instytucjami (banki centralne, organy ochrony konkurencji, organy rynków finansowych, organizacje pracodawców, związki zawodowe).

Będą ukierunkowywać swoje wysiłki na przyjęcie i wdrożenie przyszłych wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, które spełniają potrzeby obywateli w zakresie priorytetów politycznych, zgodnie ze strategicznym programem Unii Europejskiej na lata 2019-2024, z naciskiem na wzmocnienie konwergencji gospodarczej i społecznej w Europie w ramach czterech swobód wspólnego rynku, z pełnym poszanowaniem traktatów i wartości Unii.

Będą promować rozwój skutecznej europejskiej polityki przemysłowej w ramach rynku wewnętrznego, w szczególności poprzez współpracę w ramach europejskiego sojuszu na rzecz baterii i w ramach formatu weimarskiego, przyczyniając się do prac nad reformą europejskiej polityki konkurencji w ramach wspólnej deklaracji z 5 lipca 2019 roku.

• Handel

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska pragną pogłębić dialog w kwestiach handlowych celem wypracowania wspólnych stanowisk, zwłaszcza w odniesieniu do stosunków UE z Chinami i Stanami Zjednoczonymi. Będą działać w sposób skoordynowany, tak aby zapewnić UE wszystkie instrumenty i polityki niezbędne do przywrócenia warunków uczciwej konkurencji dla europejskich firm w stosunku do krajów trzecich. W tej perspektywie priorytetem będzie wdrożenie zaleceń sformułowanych przez Komisję Europejską i ESDZ we wspólnym komunikacie z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie Chin („Perspektywa strategiczna dla Chin”), a przede wszystkim szybkie przyjęcie międzynarodowego instrumentu w dziedzinie zamówień publicznych.

• Europa socjalna

Mając świadomość, że proklamacja Europejskiego filaru praw socjalnych podczas Szczytu Społecznego w Göteborgu w dniu 17 listopada 2017 roku oraz teksty przyjęte podczas poprzedniej kadencji stanowią znaczący postęp, Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska pragną kontynuować współpracę w celu budowania prawdziwej Europy społecznej. Będą kontynuować dyskusję, w szczególności w temacie wdrażania europejskiego filaru praw socjalnych.

• Energia i klimat

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska potwierdzają swoje poparcie dla realizacji wszystkich celów uzgodnionych na poziomie Unii Europejskiej, w szczególności w ramach paryskiego porozumienia w sprawie klimatu. W tym kontekście postanawiają w szczególności kontynuować wysiłki na rzecz realizacji celu neutralności klimatycznej na poziomie Unii Europejskiej do 2050 roku i podjęcia współpracy nad globalnym paktem na rzecz środowiska. Zgadzą się działać na rzecz dołączenia do umów o handlu, współpracy i dialogu politycznym Unii Europejskiej klauzuli dotyczącej ratyfikacji i przestrzegania prawnie wiążących zobowiązań Porozumienia Paryskiego. Popierają także propozycje Komisji Europejskiej, zawarte w Zielonym Ładzie, aby ustanowić mechanizm sprawiedliwej transformacji oraz mechanizm Carbon Border Adjustment Mechanism, zgodny z zasadami WTO. Zgadzą się co do konieczności przestrzegania zasady neutralności technologicznej w mechanizmach finansowania w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i potwierdzają gotowość do podjęcia wysiłków na rzecz jej zastosowania.

• Transport drogowy

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska potwierdzają swoje zobowiązanie do wzmocnienia współpracy w dziedzinie kontroli transportu drogowego, w szczególności w ramach ustanowienia grupy ds. Europejskiej współpracy terytorialnej *Euro Contrôle Route* (EUWT ECR) w 2020 roku. Połączą swoje wysiłki w walce z oszustwami w tym sektorze (tachografy, urządzenia zapobiegające zanieczyszczaniu powietrza, przeciążenia, itp.), w celu zapewnienia uczciwej konkurencji w europejskim transporcie drogowym. Będą wspierać ambitny przegląd dyrektywy w sprawie transgranicznej wymiany informacji o wykroczeniach drogowych, w celu rozszerzenia jej o nowe uzgodnione wykroczenia.

• Wartości i praworządność

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska potwierdzają swoje przywiązanie do wspólnych europejskich wartości i zasad zapisanych w traktatach europejskich i Europejskiej konwencji praw człowieka.

• Wymiar Sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska pragną pogłębić współpracę europejską w tej dziedzinie. W tym celu zobowiązują się kontynuować współpracę na forum instytucji europejskich działających w obszarze spraw wewnętrznych w celu aktywnego poszukiwania i negocjowania porozumień będących w sferze zainteresowania wszystkich stron, a także w celu znalezienia porozumienia w kwestiach odnoszących się do wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

• Nauka i edukacja

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą działać na rzecz:

1. zacieśnienia współpracy polsko-francuskiej w ramach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa” (2021–2027), w

szczegółności na rzecz mobilności naukowców między dwoma krajami poprzez „Akcję Maria Skłodowska-Curie” oraz program „Promowanie doskonałości i zwiększenie uczestnictwa”;

2. intensyfikacji wielostronnych i europejskich programów współpracy uniwersyteckiej (w szczególności w ramach wspólnotowego programu Erasmus + i uniwersytetów europejskich zrzeszających instytucje polskie i francuskie); promowanie w Unii Europejskiej rozszerzenia programu „Erasmus +” na kraje sąsiadujące;
3. aktywnej współpracy w ramach Unii Europejskiej w celu większego uwzględnienia kultury w polityce europejskiej oraz prowadzenia skutecznej polityki w zakresie treści kulturowych w erze cyfrowej, obok współpracy prowadzonej regularnie między oboma krajami, zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym;
4. rozwoju współpracy kosmicznej, cywilnej i wojskowej poprzez wymianę doświadczeń i koordynację stanowisk w ramach Europejskiej Agencji Kosmicznej, jako przedłużenie umowy podpisanej 12 marca 2015 r. między Centrum Narodowym Badań Kosmicznych (CNES) i Polską Agencją Kosmiczną (POLSA);
5. rozwoju współpracy w obszarze badań polarnych, mając na względzie aktywną współpracę w projekcie Edu-Arctic, finansowanym ze środków Horyzont 2020.

• Współpraca w dziedzinie polityki rozszerzenia UE

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą działać na rzecz:

1. wsparcia perspektywy europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich;
2. wsparcia reform politycznych, gospodarczych i społecznych w krajach kandydujących oraz usprawnionego procesu negocjacji;
3. zapewnienia, w wieloletnich ramach finansowych Unii Europejskiej na lata 2021-2027, odpowiednich środków finansowych na wsparcie Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej - IPA III;
4. dalszego wspierania współpracy regionalnej, w tym w szczególności Procesu Berlińskiego, poprzez m.in. realizację konkluzji przewodnictwa Procesu Berlińskiego przyjętych podczas Szczytu Bałkanów Zachodnich w Poznaniu.

• Współpraca w dziedzinie europejskiej polityki sąsiedztwa

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą działać na rzecz:

1. utrzymania dwóch równoważnych wymiarów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (wschodniego oraz południowego) jako priorytetu polityki zagranicznej Unii Europejskiej oraz współpracy w celu ich dalszego rozwoju;
2. zapewnienia, w ramach finansowych Unii Europejskiej na lata 2021–2027, wystarczających środków finansowych na wsparcie instrumentu finansowego przeznaczonego na politykę sąsiedztwa UE;
3. promowania, w ramach polityki sąsiedztwa, europejskiego instrumentu, którego celem będzie wspieranie partnerów dokonujących największych postępów w budowaniu stabilnej i trwałej demokracji poprzez wdrożenie niezbędnych reform politycznych, gospodarczych i społecznych;

4. kontynuowania i rozwijaniu działań w zakresie współpracy z mediatorami europejskimi, uczestnictwa w programach i projektach promujących Partnerstwo Wschodnie na Wschodzie, a także w zakresie współpracy UE z jej południowym sąsiedztwem, w szczególności w ramach Unii dla Śródziemnomorza;
5. utrzymania spójnej i jednolitej polityki Unii Europejskiej obejmującej wszystkie obszary stosunków UE-Rosja, z poszanowaniem zarówno restrykcji przyjętych po aneksji Krymu i destabilizacji wschodniej Ukrainy, jak i „pięciu zasad przewodnich” określających stosunki między Unią Europejską a Rosją.

• Współpraca w głównych sprawach międzynarodowych

Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska będą koordynować swoje stanowiska w Unii Europejskiej dotyczące głównych wyzwań związanych z sytuacją międzynarodową, w szczególności w Afryce (sytuacja na obszarze Sahelu) oraz na Bliskim i Środkowym Wschodzie (Bliskowschodni Proces Pokojowy, Syria, Iran itp.) oraz w innych częściach świata (Gruzja, Ukraina, Wenezuela, etc.).

III. Rzeczpospolita Polska i Republika Francuska zgadzają się, że obszary współpracy, o których mowa w niniejszym programie, mogą zostać w razie potrzeby rozszerzone, z jednej strony, na kraje partnerskie Grupy Wyszehradzkiej oraz, z drugiej strony, na Niemcy w ramach „Trójkąta Weimarskiego”, w celu zorganizowania przyszłego Szczytu w tym formacie, w miarę możliwości w 2020 r. Oba kraje regularnie konsultują się w tej kwestii.

Warszawa, dnia 3 lutego 2020 roku

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Republiki Francuskiej

Jacek Czaputowicz

Jean-Yves Le Drian

Minister Spraw Zagranicznych

Minister Europy i Spraw Zagranicznych